

Revisjon av Årdalsvassdraget, Rogaland

**Møte med Olje- og energiminister Tord Lien
19.12.14**

Oddvar Vermedal,

Leder Norges Jeger og Fiskerforbund - Rogaland

Viglesdalen

Populært turområde

- Det er viktig at Breiavad velges som lokalitet for slipp av minstevannføring. Opplevelsesverdien når elva går nærmest tørr er sterkt redusert
- Viglesdalen er et unikt naturområde som er uvanlig rikt på kulturminner
- Elven med de to fossene, Sendingsfossen og Hiafossen, svaberg med trygge badekulper er elementer som gjør turen fra Nes til Viglesdalhytta helt spesiell og attraktiv.
- Viglesdalen er en av STF's mest besøkte hytter og det bygges nå ny hytte som åpnes i 2016
- Ny tunnel til Stavanger vil forkorte reisetiden betydelig for store befolkningsgrupper. STF forventer at hytten vil bli enda mer populær når "Ryfast"-tunnelen åpner i 2018. Reisetiden med bil blir ikke mer enn 45 min fra Stavanger til Nes.

Litt bakgrunn

- Av de viktigste 22* laksevassdrag i Rogaland er 15 regulert (70%)
- Reguleringen av Årdalsvassdraget er svært brutal. Over 63% av vannføringen er ført bort målt utløp sjø og restfelt ved Nes er kun 15%. Vassdraget har ingen minstevannføring
- Første konsesjon gitt 1948. Forfalt til revisjon 1998. Vi er 16 år på overtid på å rette opp de verste miljøskadene
- Årdalsprosjektet er et femårig prosjekt med sikte på å styrke laksebestanden i vassdraget→effekt avhengig av minstevannføring
- Årdalsvassdraget har en storlaksstamme av nasjonal verdi
- Årdalsvassdraget har så mange kvaliteter at den fortjener å få en skikkelig minstevannføring

*Sokndal, Helleland, Bjerkreim, Oгна, Fuglestad, Hå, Figgjo, Dirdal, Frafjord, Espedal, Lyse, Jørpeland, Årdal, Vorma, Ulla, Førre, Håland, Suldal, Storelva, Nordelva, Vikedal, Rødne

Fra rapporten vannkraftrevisjoner som kan revideres innen 2022

- **Årdalsvassdraget er plassert i kategori 1.1 Høy prioritet**
 - *Vassdrag med stort potensial for forbedring av viktige miljøverdier, og med antatt lite eller moderat krafttap i forhold til forventet miljøgevinst*
 - I følge retningslinjene skal det særlig fokuseres på vassdrag av stor verdi for fisk og fiske og laksevassdrag har spesielt høy prioritet
 - Betydelig robusthet i datagrunnlaget knyttet til både verdiene i vassdraget og den negative påvirkningen fra vassdragsreguleringen
 - Samlet verdi/påvirkning er satt til høyeste verdi (5), samme for fisk/fiske
 - Ny kraft i vassdraget under utbygging +180 GWh i nytt Lysebotn kraftverk (idag 1357 GWh) og +31 GWh Ullestad kraftverk
 - Ytterligere O/U potensiale, ble bekreftet av Lyse på befaringen i juni med OED
 - Økt nyttbart tilsig pga effekt av endret klima er beregnet av NVE til +3% i Rogaland for perioden 1980-2010

Krav til minstevannføring

- Minstevannføring vinter på minimum **1,5 m³/s målt Nes** (dersom dette skal måles Kaltveit må den settes til 2,3 m³/s)
- Minstevannføring sommer på minimum **4 m³/s målt Nes** (dersom dette skal måles Kaltveit må den settes til 6 m³/s)
- Kravene støttes av Hjelmeland kommune (enstemmig), Miljødirektoratet, FM i Rogaland, friluftsf- og miljøorganisasjonene
- Vannføringsslippet må måles NES ovenfor samløpet med Lyngsåna og ikke Kaltveit
- Perioden for sommervannføring må settes til 15. mai - 15. oktober, ref. Rapport Ambio og SE/Gravem m.fl 2000). NVE's forslag om sommerperiode 1. juni – 15. september er ikke faglig begrunnet

Målepunkt

- Vannføringsslippet må måles Nes ovenfor samløpet med Lyngsåna og ikke Kaltveit. Forskjellen i vannføring mellom Nes og Kaltveit er beregnet til 48–56% ved lave vannføringer i Ambio-notat 2003: «Vurdering av målepunktet for minstevannføring sin påvirkning av vannføring og vanddekket areal Årdalsvassdraget»
 - Dersom vannføringen skal måles Kaltveit så må en korrigere med en faktor på 1,5
- NVE har i brev av 24.02.2005 akseptert at forskjellen i vannføringen mellom Nes og Kaltveit er 25%, dvs. faktor 1,25. vi mener dette ikke er begrunnet og fastholder at faktoren er korrekt beregnet til 1,5
- NVE's forslag er:
- Minstevannføring vinter på minimum 1 m³/s målt Kaltveit
 - Dette gir ikke mer enn 0,67 m³/s målt Nes
- Minstevannføring sommer på minimum 2 m³/s målt Kaltveit
 - Dette gir ikke mer enn 1,33 m³/s målt Nes
- Vi mener at NVE's forslag er **fullstendig verdiløst** slik det idag foreligger og vil gi nær null bedring i forholdene. Dette underbygges også av de rapporter som beregner endring av vanddekt areal og virkningene av minstevannføring på produksjon og fiskeutøvelse

Produksjon og rekreasjonsverdi

- Økt vanndekt areal i øvre del av vassdraget (Storåna ovenfor samløpet med Bjørg) øker med 50% ved minstevannføring på 2 m³/s og opp til 90% ved minstevannføring på omlag 4 m³/s. Dette området representerer det viktigste gyte- og oppvekstområdet i vassdraget og nær halvparten av lakseførende strekning
 - Ambio-rapport 2002: «Mulige effekter for allmenne interesser av minstevannføring i Årdalselva». Tilsvarende konklusjoner fra Statkraft Engineering
- Produksjon av laks er i Årdalsvassdraget nært knyttet til størrelsen av vanndekt areal
 - Økningen i produktivt areal med et slikt minstevannføringsregime er konservativt anslått til 25 - 50 % med en økning i smoltproduksjon på opptil +32 % i forhold til naturlig produksjon av smolt i dag
- Rekreasjonsverdien av vassdraget vil øke betydelig. Mulighetene for fiskeutøvelse er i dag sterkt begrenset og har lav verdi grunnet betydelige perioder med for lav vannføring til at fiskeutøvelse er interessant

Både og

- Politikk er å balansere forskjellige interesser. Det betyr å finne løsninger som hensyntar *både* kraftproduksjon og miljøinteressene i vassdraget. Vi mener vårt forslag til minstevannføring svarer godt på denne utfordringen
- Forpliktelse i St.prp. nr 32. (2006-2007) ”Villaksmeldingen” :
 -mål å bevare og gjenoppbygge laksebestander
 -trusselfaktorer skal identifiseres og fjernes
 - trusselfaktorenes virkning på laksebestandenes produksjon, størrelse og sammensetning skal motvirkes gjennom tiltak
- For Årdalsvassdraget vil en skikkelig minstevannføring være det desidert viktigste tiltaket, som også konkludert i rapporten vannkraftrevisjoner som kan revideres innen 2022

En beslutning også for kommende generasjoner...

